

3/12

En representant för tredje ståndpunkten.

hr Artur Lundkvist, har på den kommunistarrangerade s. k. fredskonferensen påstått att det inte finns pressfrihet i Sverige. Det är nämligen möjligt för chefredaktörerna att hindra införande av artiklar, och i Morgon-Tidningen har hr Lundkvists och hans meningssfränders propaganda i defaitistisk och halv kommunistisk riktning aybrutits. Uttalandet är typiskt för den tanklöshet som är själva kärnan i tredje ståndpunkts-gruppens prestationer. Ingen tidning kan trycka allt av alla; någon måste ha ansvaret för urvalet, det borde hr

Lundkvist kunna förstå. Likaså att i Sverige alla åsikter får komma fram, att det dess bättre finns pressorgan för snart sagt alla galenskaper — medan i Ryssland alla åsikter utom de härskandes är förstummade och till och med en så kommunistinfiltrerad konferens som den nu pågående skulle vara utelutten på grund av brist på total renlärighet.

Att hr Lundkvist angriper Morgon-Tidningen ställer denna publikation i en oförtjänt sympatisk belysning. Under månader var den till kommunistkurtis drivna neutralismen ett huvudsakligt inlägg på tidningens kultursida; långt flera artiklar gick på denna linje än på den motsatta. Det är glädjande att denna trafik omsider inställdes; det är svåröfklarligt och beklagligt att den fick fortgå så länge.

Isolationismens försvarare

Vår utrikespolitik har under den senaste tiden debatterats från en speciell utgångspunkt. Det har påpekats att Sverige kommer i ett utomordentligt svårt läge om Norge och Danmark angripes av Ryssland och angriparen, sedan delar av Norge ockuperats, begär transitering av trupper genom Sverige och andra eftergifter från svensk sida. Påpekandet är inte nytt, men det är för väsentligt för att glömmas bort i diskussionen; intet annat konkret problem är lika belysande för den totala neutralitetspolitikens svagheter.

Hur svarar isolationismens företrädare? I stort sett, det kan man lugnt fastslå, genom att undvika själva kärnfrågan. Mest undvikande är kanske det skensvar som givits av Svenska Dagbladet och sedan upprepats i andra tidningar: hr Undén har ju, säger man helt enkelt, redan förklarat att Sverige i ett sådant läge skulle säga nej till Ryssland. Har man verkligen föreställt sig att den svenske utrikesministern i förväg skulle deklarerat sin vilja att säga ja i ett dylikt fall? Anser man att hr Undéns ord är en klippa att bygga på, hr Undén som för ett år sedan var ivrig anhängare av Achesonplanen och sedan systematiskt saboterat denna plan? Är det säkert att hr Undén är utrikesminister i detta eventuella läge? Dessa erinringar är tillräckliga för att klargöra intigheten i den berörda isolationistiska försvarspositionen. Denna position utbygges emellertid med underliga och oroande synpunkter. Sverige tillät ju inte tyska trupper transitering genom Sverige under det andra världskriget, skriver Stockholm-Tidningen, förrän norska armén hade gett upp striden. Alltså, det är den utsagda men uppenbara konsekvensen, kan Sverige tänkas tillåta transitering av ryska trupper om och när Norge helt besegrats. Det är det perspektiv som skymtar. Man får hoppas att detta sätt att låta pennan löpa mindre beror på onda och hemliga avsikter än på den kanske riktiga uppfattningen att en isolationism som har statsled-

ning och partier i sin tjänst inte också behöver söka stöd i reflexion och tankereda.

Allt detta är emellertid i grunden föga centralt. Vad det närmast gäller är inte om den svenska regeringen kommer att godta en rysk transiteringsbegäran i det angivna fallet — vi hoppas och räknar på att Sverige verkligen säger nej. Vad det gäller är att klarlägga att den totala svenska neutraliteten med ganska stor sannolikhet kan leda till att Sverige genom vägran att hjälpa till vid Nordens försvar försättes i ett läge där försvar är hopplöst på grund av att vi inringats genom ryska erövringar. Den saken vill inte isolationisterna diskutera.

Medlen att komma från obehaget av en realdebat är inte uttömda genom ett citat av kungsordet från hr Undén. Stockholm-Tidningen har funnit en engelsk tidskriftsartikel där ett angrepp på Skandinavien från rysk sida betecknas som en periferisk operation — och med samma stolthet och auktoritet som Moses på nedväg från Sinai förevisar man i inlägg efter inlägg detta aktstycke. Detta till trots av att världen överflödar av artiklar som finner en aktion mot Skandinavien vid ett krigsbrott självklar och trots av att den isolationistiska pressen oavbrutet beklagat Norges inträde i Atlantpakten just därför att en dylik aktion måste bli konsekvensen. Samma tidning har funnit att "vårt utpostläge" är ett motiv för isolering — tanken strider inte bara mot det nyss refererade argumentet, utan också mot en av de tankar om vilka mänskligheten hittills kunnat enas, nämligen att den för anfall mest utsatte har det starkaste behovet av hjälp.

Morgon-Tidningen deltar i denna tävlan om förvirringens stora pris. "En blick på kartan" (hr Vougt och tidningens specialitet) klargör att om Sverige är och får vara neutralt, blir stridslinjen västeröster kortare — en glänsande slutledning —, och om västmakterna är underlägsna, önskar de en kortare stridslinje; därför är ett neutralt Sverige "till uppenbart gagn för västblocket". Detta resonemang är i och för sig ohållbart; tanken att i ett krig, och ett modernt krig, den underlägsne utan vidare har fördel av en kortare stridslinje får väl antas bygga på erfa-

renheter som målvakt vid ett fotbollsspel eller någon liknande övning. Men om nu Morgon-Tidningen har rätt, då blir det ju tydligen i Rysslands intresse att inte låta Sverige vara neutralt, att utsträcka stridslinjen. Då är också Sveriges neutralitet en utmaning mot Ryssland, och det är vi som håller på Atlantpakten som är

Rysslands sanna vänner. Men att tänka vidare den lilla biten, det är en kraftansträngning som inte kan begäras. Det bör tilläggas att tidningen samtidigt anklagar Dagens Nyheter för att tävla med Tass i misstänkliggörande av den svenska neutraliteten. Nej, tävlan är hård, men Morgon-Tidningen bör ha priset.